

Voorkoming van mishandeling van personen beroofd van hun vrijheid in Europa

Het CPT organiseert bezoeken aan plaatsen waar mensen zijn gehuisvest die op enigerlei wijze van hun vrijheid zijn beroofd door de overheid, om te beoordelen hoe deze mensen worden behandeld. Het gaat hierbij om (jeugd)gevangenis, huizen van bewaring, politiebureaus, detentiecentra voor asielzoekers, psychiatrische ziekenhuizen, verpleeghuizen, kindertehuizen, instellingen voor mensen met een intellectuele of fysieke handicap, enzovoorts.

Delegaties van het CPT hebben onbeperkt toegang tot dergelijke instellingen en hebben het recht zich vrijelijk door deze instituten te bewegen. Ze voeren privégesprekken met mensen die worden vastgehouden en hebben toegang tot iedereen die informatie kan verschaffen.

Na elk bezoek stuurt het CPT een gedetailleerd verslag naar de autoriteiten van het desbetreffende land. Dit verslag bevat de bevindingen van het CPT, evenals aanbevelingen, opmerkingen en verzoeken om informatie. Het CPT verzoekt altijd om een gedetailleerde reactie op de in het verslag naar genoemde kwesties. Het verslag en de reactie vormen onderdeel van een dialoog met de desbetreffende landen.

De volledige naam van het CPT is "Europees Comité voor de Preventie van Foltering en Onmenselijke of Vernederende Behandeling of Bestrafing". Hiermee worden twee belangrijke aspecten benadrukt. Ten eerste duidt de naam op de Europese reikwijdte van het Comité. Ten tweede dekt hij niet alleen "foltering", maar ook een hele reeks situaties die zouden kunnen worden omschreven als vormen van "onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing".

Bezoeken

De bezoeken worden uitgevoerd door delegaties die meestal bestaan uit meerdere leden van het CPT, medewerkers van het Secretariaat en, indien nodig, externe deskundigen en tolken.

De bezoeken van de delegaties van het Comité vinden plaats op periodieke basis (gewoonlijk eens per vier jaar). Indien nodig worden ook ad-hoc bezoeken afgelegd.

Het Comité dient de desbetreffende Staat vooraf te informeren dat het van plan is een bezoek af te leggen. Na die kennisgeving kan de delegatie van het Comité overal en te allen tijde plaatsen bezoeken waar mensen mogelijkwijs van hun vrijheid worden beroofd.

Samenwerking en vertrouwelijkheid

De principes van samenwerking en vertrouwelijkheid vormen de grondslag van het internationale verdrag waarmee het CPT in het leven is geroepen.

- Samenwerking met de nationale autoriteiten vormt de kern van het werk van het Comité. Het doel van het Comité is immers bescherming van mensen die door de nationale autoriteiten van hun vrijheid zijn beroofd en niet veroordeling van Staten.
- Vertrouwelijkheid is een ander kenmerk van het werk van het CPT: de bevindingen en verslagen van het Comité en de reacties van de autoriteiten daarop zijn in principe vertrouwelijk. Desalniettemin bevindt veel informatie over het werk van het Comité zich in het publieke domein.

Openbare Publicaties

- Een Staat kan er zelf voor kiezen het verslag van het CPT en de eigen reactie daarop te laten publiceren. Tot dusverre hebben de meeste Staten ervoor gekozen dat te doen.
- Indien een Staat geen medewerking verleent of weigert de situatie te verbeteren met behulp van de aanbevelingen van het Comité, kan het CPT besluiten een "publieke verklaring" af te leggen.
- Het Comité stelt tevens een jaarlijks "General Report" (Algemeen Verslag) op over zijn activiteiten.

Structuur van het CPT

- Het CPT bestaat uit onafhankelijke en onpartijdige leden afkomstig uit verschillende professionele disciplines, zoals juristen, artsen en specialisten op het gebied van politieaangelegenheden en het gevangeniswezen.
- Het Comité van Ministers van de Raad van Europa kiest een lid voor het CPT voor elke lidstaat. De leden dienen het Comité op persoonlijke titel (en zijn dus geen vertegenwoordiger van de Staat waarvoor zij zijn gekozen). Leden van het CPT leggen ter verdere waarborging van hun onafhankelijkheid geen bezoek af aan het land namens welk zij zijn gekozen.
- Het Secretariaat van het CPT is onderdeel van het Directoraat-Generaal Mensenrechten en Juridische Zaken van de Raad van Europa.

Achtergrond

- Het CPT is een uitvloeisel van het "European Convention for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment" van de Raad van Europa, dat in 1989 in werking trad.
- Uitgangspunt van het Comité is Artikel 3 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens dat stelt dat "Niemand mag worden onderworpen aan folteringen of aan onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen".
- Het Comité is geen onderzoeksinstelling, maar een niet-juridisch preventief instrument ter bescherming tegen foltering en andere vormen van mishandeling van mensen die van hun vrijheid zijn beroofd door de overheid. Hiermee vormt het dus een aanvulling op het juridische werk van het Europees Hof van de Rechten van de Mens.

Ratificeringen

- De Conventie is geratificeerd door de 47 lidstaten van de Raad van Europa.
- De Conventie staat open voor ondertekening door lidstaten van de Raad van Europa. Het Comité van Ministers van de Raad van Europa kan niet-lidstaten uitnodigen zich bij de Conventie aan te sluiten.

Meer informatie

- Bezoekverslagen, reacties van regeringen, openbare verklaringen en algemene verslagen zijn beschikbaar via de website van het Comité (www.cpt.coe.int).
- Het CPT heeft normen ontwikkeld met betrekking tot de behandeling van mensen die van hun vrijheid zijn beroofd door nationale autoriteiten. Een samenvatting van deze normen is opgenomen in de brochure "CPT standards" [CPT/Inf/E (2002) 1].
- Meer informatie over het mandaat en de werkwijze van het Comité is te vinden in de tekst van de "European Convention for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment" en in de bijbehorende "Explanatory Report" (Memorie van Toelichting). [CPT/Inf/C (2002) 1].

Contact

Secretariaat van het CPT
Raad van Europa
67075 Strasbourg Cedex
Frankrijk

Internet: www.cpt.coe.int
E-mail: cptdoc@coe.int
Tel.: +33 (0)3 88 41 39 39
Fax: +33 (0)3 88 41 27 72

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

RAAD VAN EUROPA

Europees Comité
voor de Preventie van Foltering
en Onmenselijke of Vernederende
Behandeling of Bestrafing (CPT)

Het Comité in het kort

Straatsburg, september 2010
Foto omslag: © Raad van Europa

CPT/Inf/E (2010) 1
Nederlands / Dutch / néerlandais